

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 4P/181/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512207734
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hedviga Pikalíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2016:3512207734.17

Rozhodnutie

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, sudkyňou JUDr. Hedvigou Pikalíkovou, vo veci starostlivosti súdu o mal. O. S., nar. XX.XX.XXXX, maloleté dieťa zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa matky G.. T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. S., M. XXX/X, občianka Slovenskej republiky, zastúpená v konaní Mgr. Ivetou Gavačovou, advokátku so sídlom Stará Turá, Družstevná 2, a otca F.. U. S., F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. L., F. Č.. XXX/X, občana Slovenskej republiky, zast. JUDr. Barborou Vrbovou, advokátkou, Advokátska kancelária, Bernolákova 1, Bratislava, o úpravu styku otca s maloletou takto

rozhodol:

- I. Návrh na úpravu styku otca s maloletou O. sa zamietá.
- II. Návrh otca na nariadenie výchovných opatrení sa zamietá.
- III. Návrh matky na zákaz styku sa zamietá.
- IV. Návrh otca na ustanovenie majetkového opatrovníka sa zamietá.
- V. O trovách konania a trovách štátu bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Otec podal dňa 25.07.2012 návrh vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej O.. Podaním zo dňa 15.04.2013 zmenil pôvodný návrh tak, že žiadal aby súd zmenil rozhodnutie o osobnej starostlivosti o maloletú O. tak, že maloletú odníme z výlučnej starostlivosti matky a zverí ju do striedavej osobnej starostlivosti rodičov postupne takto:

- V čase od právoplatnosti rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti po dobu 3 mesiacov sa bude mal. stretávať s otcom v prítomnosti psychológa raz týždenne v rozsahu najmenej dvoch hodín, a to vždy utorok od 15.00 - 17.00 hod., v mieste trvalého pobytu maloletej s cieľom obnovenia citových väzieb dieťaťa s otcom. Otec si dieťa prevezme v škole po vyučovaní, alebo od prostredníctvom matky poverenej osoby na adrese trvalého bydliska mal., ak sa rodičia nedohodnú inak. Matka je povinná dieťa na styk s otcom vždy pripraviť tak, aby dieťa stretnutia vnímalo prirodzene ako kontakt dcéry s otcom. Matka je povinná zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by smerovalo k zmareniu kontaktu otca s maloletou. V prípade, že bude mal. chorá, matka je povinná pripraviť maloletú na stretnutie v náhradnom termíne navrhnutým otcom, alebo počas ochorenia umožniť stretnutie mal. v jej domácnosti. Na účely asistovaných stretnutí otca s mal. mal súd určiť psychológa Centra pomoci pre rodinu zo sídlom v Trnave s tým, že náklady spojené so psychoterapiou znáša otec.

- Po uplynutí troch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o striedavej starostlivosti sa bude mal. stretávať s otcom po dobu ďalších troch mesiacov jeden deň cez víkend a jeden pracovný deň, spravidla po skončení školského vyučovania a to takto:

V párnom týždni sa víkendové stretnutie uskutoční vždy v sobotu od 09.00 hod. - 19.00 hod. a v nepárny týždeň v nedeľu v rovnakom čase, spravidla v mieste bydliska otca. Otec si prevezme mal. na adrese jej trvalého bydliska. Pracovný deň sa stretnutie otca s mal. uskutoční tak, že otec si mal. prevezme v základnej umeleckej škole po skončení vyučovania a matke ju odovzdá najneskôr do 18.30 hod. na adrese jej bydliska. Pre prípad prázdnin sa dohodlo tak, že v pracovný deň si otec prevezme mal. o

13.00 hod. v mieste jej trvalého pobytu. Matka je povinná dieťa na styk s navrhovateľom pripraviť vždy tak, aby dieťa stretnutia s otcom vnímalo prirodzene ako kontakt dcéry s otcom.

- V čase od právoplatnosti rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti na dobu neurčitú sa styk mal. s otcom bude uskutočňovať aj prostredníctvom telekomunikačných a elektronických komunikačných prostriedkov, a to najmä cez mobilný telefón a sociálne siete, najmä skype, takto:

a) Otec prepožičia mal. mobilný telefón s aktivovaným telefónnym číslom a kreditom.

b) Matka zabezpečí, aby mal. bola pripravená prijať telefonický hovor, alebo komunikovať prostredníctvom skype vždy v určenom čase.

c) Rozhovor s mal. cez skype sa uskutoční vždy v stredu od 19.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod; v prípade ak nebude možné v tom čase uskutočniť komunikáciu týmto spôsobom, matka zabezpečí, aby sa rozhovor uskutočnil prostredníctvom mobilného telefónu.

d) Technické možnosti (prístup k PC, nainštalovanie kamery, nainštalovanie statusu na skype, spustenie prenosu) zabezpečí matka.

e) Matka hmotne zodpovedá za mobilný telefón maloletej.

- Striedava osobná starostlivosť sa upravuje s účinnosťou od 181. dňa od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti tak, že mal. bude v osobnej starostlivosti matky vždy od pondelka 08.00 hod. do piatku 08.00 hod., mal. bude v osobnej starostlivosti otca vždy od piatku 08.00 hod. do pondelka 08.00 hod. Odovzdanie a prevzatie mal. do starostlivosti rodiča sa uskutoční vždy v školskom zariadení, ktoré mal. navštevuje v rámci povinnej školskej dochádzky, a to takto:

Pri odovzdaní bude vždy prítomná triedna učiteľka alebo výchovný poradca, alebo školský psychológ alebo iný pedagogický pracovník určený riaditeľom školy, v prípade neprítomnosti triednej učiteľky, výchovného poradcu alebo školského psychológa. Triedna učiteľka je povinná informovať o svojej neprítomnosti riaditeľa školy. Na účely odovzdávania mal. jej zákonným zástupcom bude slúžiť denník, v ktorom sa bude zaznamenávať čas odovzdávania a prevzatia mal., jej stav pri odovzdávaní a preberaní a podpisy odovzdávajúceho resp. preberajúceho a pedagóga, resp. iného zástupcu školy. V prípade ochorenia mal. je matka povinná otca neodkladne o tejto situácii informovať telefonicky alebo e-mailom a umožniť otcovi výkon práva postarať sa o mal. v tom zmysle, aby ju mohol navštíviť v domácnosti počas jej choroby.

- Úprava stried. starostlivosti neplatí v období školských prázdnin. Na obdobie školských prázdnin a vianočných sviatkov navrhol otec osobitnú úpravu.

Trvalé bydlisko maloletej navrhol určiť na adresu M. XXX/X, X. S..

Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti navrhol otec výživné neurčiť.

Otec mal. súčasne žiadal, aby súd uložil tieto výchovné opatrenia:

1) V zmysle § 37 od. 2 písm. a) Zákona o rodine vyslovuje napomenutie matke mal., W. Q. - sestre mal., U. P. - starej matke mal. a U. O., riaditeľke ZŠ v X. S. v dôsledku toho, že svojim správaním narušujú riadnu výchovu mal. a starostlivosť o ňu zo strany otca.

2) V zmysle § 37 ods. 2 písm. b) určuje dohľad nad výchovou mal. v tom zmysle, aby sa raz za dva mesiace po dobu 180 dní sledovalo výchovné pôsobenie matky a blízkeho okolia mal. z hľadiska výchovy mal. k úcte k otcovi. Dohľadom poveruje neštátnu organizáciu Centrum pomoci rodine v Trnave.

3) V zmysle § 37 ods. 2 písm. d) ukladá:

a) Mal. povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu Centra pre pomoc rodine v Trnave a to tak, že pri stretnutiach mal. s otcom počas 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o stried. starostlivosti sa bude stretnutia zúčastňovať psychológ z tohto neštátneho zariadenia.

b) Rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu formou mediácie a prostredníctvom mediátora za účelom obnovenia bezkonfliktnej komunikácie v záujme vybudovania rovnocenného vzťahu mal. k obidvom rodičom.

Na pojednávaní dňa 18.02.2014 založil otec do súdneho spisu ďalšiu zmenu návrhu, pričom návrh zmenil čiastočne takto:

Súd mení rozhodnutie o osobnej starostlivosti o mal., a to tak, že ruší výlučnú osobnú starostlivosť matky a mal. zveruje do striedavej osobnej starostlivosti rodičov postupne takto: V čase od právoplatnosti rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti po dobu 2 mesiacov sa bude mal. stretávať s navrhovateľom v prítomnosti psychológa alebo iného pracovníka ÚPSVaR v Novom Meste nad Váhom raz týždenne v rozsahu najmenej dvoch hodín, a to vždy vo štvrtok od 15.00 - 17.00 hod. na ÚPSVaR v Novom Meste nad Váhom s cieľom obnoviť citové väzby dieťaťa s otcom. Matka dieťa odovzdá poverenému pracovníkovi ÚPSVaR, najneskôr o 15.50 hod., ak sa rodičia nedohodnú inak. Matka je povinná dieťa na styk s otcom pripraviť tak, aby dieťa stretnutie s otcom vnímalo prirodzene ako

kontakt dcéry s otcom. Na účely asistovaných stretnutí otca s mal. súd určuje psychológa alebo nim odporúčaného iného pracovníka ÚPSVaR v Novom Meste nad Váhom.

- Po uplynutí 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia sa bude mal. stretávať s otcom po dobu ďalších 3 mesiacov jeden deň cez víkend a jeden pracovný deň spravidla po skončení školského vyučovania, a to takto:

V párnom týždni sa víkendové stretnutie uskutoční vždy v sobotu od 09.00hod. - 19.00 hod. a v nepárny týždeň v nedeľu v rovnakom čase, spravidla v mieste bydliska otca. Otec si prevezme mal. na adrese svojho trvalého bydliska, kde matka mal. otcovi odovzdá v určenom čase. Pracovný deň sa stretnutie otca s mal. uskutoční tak, že otec si mal. prevezme v základnej škole alebo základnej umeleckej škole po skončení vyučovania, najneskôr vždy o 16.00 hod. a matke ju odovzdá najneskôr do 18.30 hod. na adrese jej bydliska. Pre prípad prázdnin sa dohodlo tak, že v pracovný deň si otec prevezme mal. o 13.00 hod. v mieste jej trvalého pobytu. Matka je povinná dieťa na styk s otcom pripraviť vždy tak, aby dieťa stretnutia s otcom vnímalo prirodzene ako kontakt dcéry s otcom. V ostatných častiach zostal návrh zo dňa 15.04.2013 nezmenený.

Otec týmto návrhom tiež žiadal, aby súd ustanovil za majetkového opatrovníka otca mal. O..

Na pojednávaní, konanom dňa 09.04.2015, otec maloletej uviedol, že zotrváva na návrhu zo dňa 15.04.2013, ktorý však mylne označil ako návrh na zverenie mal. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s tým, že ide o návrh na úpravu styku otca s maloletou O..

Otec svoj návrh odôvodnil tým, že matka systematicky vytvára predpoklady na bezdôvodné prehlbovanie jeho izolácie od maloletej. Matka prejavila snahu osočovať ho, intriguje a vytvára atmosféru na kriminalizáciu akejkoľvek jeho snahy o kontakt s maloletou. Matka izoláciu mal. od neho využíva ako nástroj pomsty za frustráciu zo vzťahu, ktorý stroskotal vinou zlej komunikácie. Matka bráni akémukoľvek obnoveniu vzťahu s maloletou. Odmietala aj telefonickú komunikáciu. Matka opakovane, bezdôvodne a zámerne popudzuje maloletú proti nemu. V dôsledku takéhoto dlhodobého pôsobenia sa u maloletej rozvinul syndróm zavrhnutého rodiča, ktorý bol Radou Európy pre týranie dieťaťa definovaný ako správanie, ktoré má vážny negatívny vplyv na citový vývoj dieťaťa a vývoj jeho správania.

Matka s návrhom na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasila z dôvodu, že to nie je v prospech maloletej, ale práve naopak. Maloletá O. má vytvorený od svojho narodenia pokojný, útulný a bezpečný domov, ktorý miluje. Nechce, aby jej dcéra mala večne zbalené veci v taške. Nie je jej vinou, že došlo k prerušeniu kontaktov medzi ňou a otcom. Otec bol vo výkone trestu odňatia slobody a ona v žiadnom prípade nechcela vystavovať maloletú stresujúcim zážitkom pri návšteve vo väznici. Potvrdila, že medzi rodičmi dieťaťa je hlboko narušená komunikácia, nie sú schopní dospieť k dohode, čo sa odzrkadlí aj vo výchove dieťaťa, a preto by striedavá starostlivosť neplnila svoj účel. Bola presvedčená o tom, že takýto typ vykonávania starostlivosti by mal. len uškodil, vzhľadom na dlhú dobu odlúčenia.

Súčasne matka uviedla, že nie je ochotná postúpiť v tomto smere žiadnu mediáciu. Poukazovala na to, že je zamestnaná a nemá čas ani vôľu riešiť touto cestou a jediné, čo bude rešpektovať, bude rozhodnutie súdu. Zdôraznila, že otec maloletej vlastnou vinou stratil kontakt s dieťaťom. Styku mu síce brániť nebude, ale ani mu nebude v tomto smere pomáhať.

Súd ustanovil do konania súdneho znalca z odboru klinická psychológia detí, ktorý dňa 04.02.2013 vypracoval znalecký posudok a odpovedal na otázky súdu.

Zo záverov posudku znalca, Mgr. Karola Zabáka, súd zistil, že citový vzťah mal. k otcovi nie je dostatočne pevný a autentický. Mal. O. má potrebu vo vzťahu k otcovi potlačenú, pre spor medzi matkou a otcom. Mal. je nadmerne kritická voči otcovi, čo súvisí s jej vnímaním otca pod vplyvom svojej matky. Otec má k dieťaťu citovo a zážitkovo bohatý vzťah, maloletá však jeho citové prejavy nedokáže prijímať. Citový vzťah mal. k otcovi je chudobný, čo je spôsobené dlhodobým odlúčením počas pobytu otca vo výkone trestu. Matka neprítomnosť otca nerozvíjala pozitívne v predstavách maloletej, mal. je v mierom odpore voči otcovi, čo kopíruje vzťah matky k otcovi. Mal. preberá postoje matky, resp. kritiku otca, nejde však o priame ovplyvňovanie spôsobom naučených odpovedí, skôr o citové stotožňovanie sa s blízkou osobou. Maloletá O. si v kritickom období od 3-6 rokov nerozvíjala vzťah s otcom pre jeho neprítomnosť, pričom ide o najdôležitejšie obdobie citového odpútavania sa od matky k otcovi, resp. tretím osobám. Mal. O.

nie je ovplyvňovaná voči otcovi priamo, skôr nepriamo cez vlastné vyjadrenia matky a postoje k otcovi. Znalec sa vyjadril, že doporučuje stretnutia mal. O. s otcom, pre jej optimálnejší vývin a citové obohatenie osobnosti. Doporučil, aby styk otca s mal. bol realizovaný bez prítomnosti matky, s treťou osobou, napr. psychológom alebo soc. pracovníkom. Zároveň by sa mala obnoviť komunikácia medzi rodičmi ohľadom dieťaťa, a to formou absolvovania mediácie.

Súd vzhľadom na závery znaleckého posudku nariadil dňa 31.05.2013na návrh otca predbežné opatrenie č.k.4P/181/20012- 182. Na základe tohto mal otec právo stretávať sa s maloletou vždy v stredu od 14,00 - 16,00 hod. za účasti PhDr. Daniela Ferkodiča, psychológa Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Novom Meste nad Váhom, za tam uvedených podmienok.

Čiastočným rozsudkom zo dňa 18.02.2014, č. k. 4P/181/2012 - 407 súd uvedené predbežné opatrenie zrušil a nariadil nové, podľa ktorého mal otec právo stretávať sa s maloletou O. vždy prvý štvrtok v mesiaci v čase od 14,30 do 16,00 hod., v priestoroch Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Novom Meste nad Váhom za účasti rovnakého psychológa. Rozhodnutie v tejto časti nadobudlo právoplatnosť v spojení s rozhodnutím Krajského súdu č.k. 19CoP/39/2014.

V dodatku č. 1 znaleckého posudku, ktorý súd žiadal vypracovať z dôvodu posúdenia aktuálneho vzťahu mal. a najvhodnejšej úpravy styku otca s mal., znalec uviedol, že prežívanie dieťaťa k otcovi je v súčasnosti úzkostné a s pocitom ohrozenia. Dieťa v správaní odmieta otca a akékoľvek snahy vytvoriť vzťah otca k dieťaťu vedú k jej zvýšenému odporu a neurotickému napätiu v jeho prítomnosti. Dieťa sa naďalej s matkou identifikuje na úrovni názorov i emócií. Znalec konštatoval, že stretnutia s dieťaťom za účasti psychológa sú neúspešné a vedú k väčšiemu odporu dieťaťa, pričom tieto stretnutia sú zdrojom neurotického napätia, ktoré vyúsťuje do neurotických príznakov u dieťaťa. Stretnutia otca s dieťaťom za týchto podmienok a postojoch sú pre dieťa nevhodné a škodlivé. Poukázal na to, že spôsob úpravy styku otca s mal. nie je možné nariadiť zvonka, nakoľko medzi rodičmi dieťaťa je veľa subjektívnych prekážok a predovšetkým odporu matky k otcovi za sklamania z minulosti a za snahu otca zdiskreditovať a zdevalvovať jej osobu ako rodiča. Jedinou možnosťou sa znalcovi javila mediácia medzi rodičmi.

V priebehu konania, podaním zo dňa 10.02.2015 (čl. 623) podala matka návrh na zákaz styku otca s maloletou O. s odôvodnením, že dieťa chodí na stretnutia s otcom s nechutou, a absolvuje ich len preto, lebo musí. Po každom stretnutí je vystresovaná, rozladená a uplakaná, nevie sa na nič sústrediť, len ticho sedí. Maloletá sa vyjadrila, že je dospelý jej ničia život, a takýto život nechce žiť.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, vypočul mal. O., psychológa, PhDr. Daniela Ferkodiča, znalca Mgr. Karola Zabáka, oboznámil správy ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom, oboznámil znalecký posudok č. 8/2013 Mgr. Karola Zabáka, znalca z odboru klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí zo dňa 04.02.2013, dodatok č.1 v tomto znaleckému posudku zo dňa 14.09.2014, znalecký posudok PhDr. Jána Šútovca, PhD., znalca z odboru psychológie č. 18/2015 zo dňa 23.09.2015 a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu v Nové Mesto nad Váhom č. k. 7P/11/2010-77 zo dňa 27.09.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 12.10.2010, bola mal. O.Í. S. zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju má zastupovať a spravovať jej majetok. Súčasne bola uložená otcovi povinnosť prispievať výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, podľa osobitného zákona.

V čase tohto rozhodnutia bol otec maloletej vo výkone trestu odňatia slobody, kam nastúpil v auguste 2008, v čase, keď mala maloletá O. 2,5 roka.Otec bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody v júni 2011. Dieťa malo v tom čase 5 rokov.

Vzťahy medzi rodičmi dieťa sú vážne narušené, poznačené vzájomnými konfliktami, vzájomným obviňovaním sa so vzniknutej situácie.

Dieťa nemá vytvorený k otcovi citový vzťah, matka počas neprítomnosti otca tento pozitívne nerozvíjala.

I keď sa spočiatku javilo, že je potrebné obnoviť vzťah dieťaťa s otcom, stretnutia nepriniesli očakávaný výsledok a za ostatné tri roky u dieťaťa prevažovali negatívne zážitky a záporné postoje zo stretávania s otcom.

Maloletá prebrala postoje matky, resp. kritiku otca a citovo sa stotožnila s najbližšou osobou. Situácia sa výrazne zhoršila najmä potom, ako otec nevhodným spôsobom poukazoval na nespôsobilosť matky vychovávať dieťa, rozvinul ofenzívne útoky na najbližších príbuzných zo strany matky, najmä staršej dcéry a spoločne ich obviňoval z možného incestu na základe fotografie zverejnenej na sociálnej sieti. Maloletej O. sa dotklo aj správanie otca v jej škole, jeho útoky na pedagogických pracovníkov, od ktorých očakával väčšiu ústretovosť.

Súd vypočul na pojednávaní dňa 09.04.2015 aj mal. O., ktorá zaujala k stretávaniu s otcom negatívny postoj. Opísala situáciu, keď sa jej otec pri jednom zo stretnutí v škole opýtal, či ho ľúbi a keď odpovedala, že ho neľúbi, on jej pred spolužiakmi povedal, že by sa mala ísť dať liečiť na psychiatriu. Teraz sa jej stáva, že jeden zo spolužiakov sa vyhráža, že keď niečo neurobí, čo od nej žiada, povie, že zavolá jej tatka. Uviedla, že jej vadí to, že si otec vynucuje jej lásku, lebo má, podľa jeho slov, jeho DNA. S otcom sa nechce stretávať, nemá ho rada, nie je na neho zvyknutá.

Mgr. Karol Zabák uviedol na rovnakom pojednávaní, že dieťa je mentálne zrelé k tomu, aby bolo v konaní vypočuté. Poukázal na to, že obsah výpovede maloletej bol v súlade s predchádzajúcimi výpoveďami ohľadom jej vzťahu k otcovi. Dieťa naďalej otca odmieta, argumentuje jeho nezaujmom v období, keď bol preč. Zopakoval, že postoj dieťaťa a jeho výpovede proti otcovi nie sú priamo naučené, skôr ide o citový postoj, ktorý kopíruje od svojej matky vo vzťahu k bývalému partnerovi.

Zo správ a výsluchu Mgr. Daniela Ferkodiča, súd zistil, že kvalita stretnutí otca s maloletou v jeho prítomnosti bola rôzna. Opakovane sa stávalo, že mal. už po krátkom čase chcela ísť domov, pýtala sa k mame s tým, že keď jej povedal, že môže odísť, resp. prečo neodchádza, že ju tam nikto nasilu nemôže držať, odpovedala, že má obavy, že to bude mať nejaké následky voči jej mame. Potvrdil, že mal. sa vyjadrila, že otec ju má úprimne rád, tiež to, že mal. povedala otcovi že je dobrý, ale nebola to odpoveď na priamu otázku, vyplynulo to z kontextu rozhovoru pri jednom z tých lepších stretnutí. Potvrdil, že niektoré stretnutia otca s mal. skončili plačom, niekedy však z jeho pohľadu išlo len o plač povrchný.

Vzhľadom na námietky otca k znaleckému posudku Mgr. Karola Zabáka, resp. k osobe znalca, ktorého označil za nekompetentného, súd dospel k záveru, že je potrebné ustanoviť do konania ďalšieho znalca z odboru psychológie. PhDr. Ján Šútovec PhD., vyšetril dieťa i oboch rodičov a dospel k vážnym poznatkom.

V emocionálnosti dieťaťa sú prítomné stopy po závažnej a dlhodobej psychickej traumatizácii. V zložke prežívania je prevaha negatívnych citových kvalít z okruhu depresie a čiastočne aj úzkosti. Pokiaľ sa dieťa správalo vo vzťahu k otcovi teatrálny, ofenzívny a vystupňovaný afektom, funkciou tohto správania dieťaťa je obrana, zakrývanie zraneného a zraniteľného prežívania. Znalec tiež zdôraznil, že maloletá O. sa približuje k veku, kedy deti začínajú problémy v rodine riešiť suicídiom.

Znalec v záveroch znaleckého posudku uviedol, že dieťa voči otcovi demonštruje ostentatívne prehládajúci vzťah. Na otázku súdu, z čoho pochádza a čím je ovplyvnený súčasný vzťah mal. dieťaťa k otcovi znalec uviedol, že ide o bludný kruh, v ktorom sa každý z rodičov cíti byť obeťou druhého rodiča. Správajú sa voči sebe defenzívne, k tomu patria aj z ich pohľadu preventívne útoky. Maloletá je v tomto bludnom kruhu stratená a nemá šancu na vytvorenie si autentického vzťahu s otcom. Dieťa je indoktrinované matkou a opakovanie senzibilizované otcovým necitlivým ofenzívnym riešením obnovenia vzťahu. Výsledok je spoločným dielom oboch rodičov.

Styk otca s mal. O. za jestvujúcich okolností je nežiaduci a kontraproduktívny. Pokusy otca o styk s mal. alebo mediácia rodičov sú v tomto prípade kontraindikované.

Otec maloletej na podporu svojho tvrdenia, že dieťa trpí syndrómom zavrhnutého rodiča založil do spisu odborné vyjadrenia rôznych občianskych združení, inštitúcií a osôb, ktoré sa zoberajú pedagogickým prípadne psychologickým poradenstvom.

V každom prípade však išlo o vyjadrenie získané výlučne na základe objednávky otca, a vypracované na základe jeho jednostranných informácií. Uvedené listiny súd nepovažoval za dôkazný prostriedok, v zmysle § 125 O.s.p., nakoľko nimi nebolo možné zistiť skutočný stav vecí. Vychádzali totiž len zo subjektívneho popisu situácie otcom maloletej, pričom bez vyšetrenia dieťaťa i oboch rodičov, podľa názoru súdu, je takéto vyjadrenie alebo stanovisko neobjektívne a nemá pre posúdenie a zhodnotenie danej situácie žiadnu výpovednú hodnotu.

Navyše na základe týchto vyjadrení otec maloletej potom polemizuje so závermi súdom ustanovených znalcov, ktorých následne označuje za nekompetentných, zaujatých a klientelistických.

Podľa § 25 ods. 2, 3 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloleteho dieťaťa, súd obmedzí styk maloleteho dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

V zmysle Článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 (oznámenie č. 104/1991) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že povinnosť prijať opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s maloletým dieťaťom nie je absolútna. Porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb vždy predstavuje dôležitý faktor. Povinnosť štátnych orgánov využiť všetky donucovacie prostriedky nemôže byť neobmedzená, keďže sa musí brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, predovšetkým na záujem maloleteho dieťaťa. Je nežiaduce, aby sa rodič, ktorému maloleté dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, dožadoval prijatia opatrení, ktoré by mohli poškodiť zdravie a rozvoj maloleteho dieťaťa.

Práve záujem maloletej O. na stretávaní sa s otcom nebol v tomto konaní preukázaný. Záujem maloletej by úpravu styku vyžadoval len za predpokladu, že by mala mal. O. k otcovi vybudovaný citový vzťah a emocionálne väzby, ktoré boli v minulosti násilne pretrhnuté a tiež za predpokladu, že by maloleť trpela nedostatkom kontaktu s otcom, styk otca by si priala, alebo by po ňom aspoň podvedome túžila. Nič také však v prejednávanej veci preukázané nebolo. Vzťah maloletej k otcovi bol spočiatku ambivalentný, neskôr prehliadajúci, pričom stretnutia, resp. výrazná väčšina z nich, boli poznačené stále rastúcou tenziou maloletej v prítomnosti otca. I keď súd očakával, že pravidelné stretávanie otca s maloleťou za účasti psychológa prinesie výsledok v podobe nadviazania citového kontaktu, a poskytol k tomuto dostatočný časový priestor, nestalo sa. Pozitívne citové väzby sa medzi dieťaťom a otcom nepodarilo vytvoriť. Nariadené stretnutia u dieťaťa vyvolávali nevoľu a zväčšovalo odpor k otcovi. Otec vyžadoval rešpekt a lásku dieťaťa, čo sa samozrejme vynútiť nedá. Navyše otec v súčasnej dobe uskutočňuje ofenzívne necitlivé riešenie problému obnovenia vzťahu, ktoré nie je v záujme zdravého psychického vývoja maloletej O..

Za danej situácie, najmä keď sa obaja znalci zhodli na tom, že dieťa je dlhodobo traumatizované a ďalší styk s otcom je nežiadúci, súd návrh na úpravu styku zamietol. Prihliadal pri tom aj na názor maloletej, ktorá je na svoj vek (10 rokov) rozumovo natoľko vyspelá, že bola schopná svoje stanovisko jasne formulovať.

V súčasnosti je podľa názoru súdu v najlepšom záujme dieťaťa nerealizovanie styku s otcom.

Uvedený názor zastáva aj Krajský súd v Trenčíne, ktorý potvrdil rozhodnutie tunajšieho súdu zo dňa 30.06.2015 v konaní 4Em/1/2014-68, ktorým vyhlásil výkon vyššie uvedeného čiastočného rozsudku (výrok o nariadení predbežného opatrenia o úprave styku) za neprípustný a zároveň ho zastavil. Pri svojom rozhodovaní o odvolaní otca mal. O. vychádzal jednak zo znaleckého posudku PhDr. Šútovca, ktorého správnosť a platnosť otec maloletej namietal, ako aj z ostatných dôkazov obsiahnutých v spise, najmä výsluchu mal. O., tiež z tvrdení a postupu účastníkov v konaní.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloleteho dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad

výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Otec maloletej O. žiadal súd, aby

- vyslovil napomenutie matke mal., W. Q. - sestre mal., U. P. - starej matke mal. a U. O., riaditeľke ZŠ v X. S. v dôsledku toho, že svojim správaním narušujú riadnu výchovu mal. a starostlivosť o ňu zo strany otca.
- určil dohľad nad výchovou mal. v tom zmysle, aby sa raz za dva mesiace po dobu 180 dní sledovalo výchovné pôsobenie matky a blízkeho okolia mal. z hľadiska výchovy mal. k úcte k otcovi. Dohľadom mal súd poveriť neštátnu organizáciu Centrum pomoci rodine v Trnave.
- uložiť maloletej povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu Centra pre pomoc rodine v Trnave a to tak, že pri stretnutiach mal. s otcom počas 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o striedavej starostlivosti sa bude stretnutie zúčastňovať psychológ z tohto neštátneho zariadenia.

Podľa názoru súdu opierajúc sa o výsledky dokazovania uloženie žiadneho z výchovných opatrení v danom prípade neprichádza do úvahy. V konaní neboli žiadnym spôsobom preukázané tvrdenia otca, súd tieto posúdil ako jeho výlučne subjektívne pocity a ako následok jeho nekritického úsudku k sebe samému.

Maloletá O. sa zúčastňovala stretnutí s otcom za účasti psychológa, v rámci tohto konania bola podrobená vyšetreniam dvoch súdnych znalcov s výsledkom, ktorý je uvedený vyššie. Ďalšie psychologické poradenstvo, smerujúce k nadviazaniu citových väzieb maloletej k otcovi a ich stretávaniu nie je v súčasnosti žiadúce.

Otec maloletej O. tiež žiadal nariadiť výchovné opatrenie a to uložiť rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu formou mediácie a prostredníctvom mediátora za účelom obnovenia bezkonfliktnej komunikácie v záujme vybudovania rovnocenného vzťahu mal. k obidvom rodičom. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní dňa 14.01.2016 (na tomto pojednávaní ho zastupovala prvýkrát) poukázala na to, že nie je možné otcovi zakázať styk s maloletou, pričom vec je potrebné riešiť výchovným opatrením, ktorým môže byť najskôr individuálna a neskôr párová terapia oboch rodičov. Navrhla, aby súd k tejto otázke bližšie vypočul znalca, PhDr. Šútovca.

Súd navrhovaný dôkaz výsluchom znalca nevykonal s poukazom na to, že otec maloletej mal možnosť sa oboznámiť so znaleckým posudkom už dňa 02.10.2015, pričom sa k posudku vyjadril až 07.01.2016 a dôkaz výsluchom znalca vo vyjadrení nenavrhoval. Za danej situácie považoval súd konanie otca mal. za účelové s cieľom konfrontácie znalca na ďalšom pojednávaní s podpornými vyjadreniami odborných inštitúcií, na ktoré súd v prejednávanej veci neprihliadol.

Rovnocenné zastúpenie oboch rodičov vo výchove dieťaťa je považované za optimálny stav pre výchovu, citový a mentálny vývoj dieťaťa. Snahou súdu bolo priblížiť sa k tomuto stavu vybudovaním vzťahu dcéry k otcovi a naopak.

Pokiaľ sa spočiatku mediácia rodičov javila súdu ako prostriedok vhodný na odstránenie napätia medzi nimi a zlepšenie komunikácie, čo by prispelo aj k lepšiemu vnímaniu otca maloletou, v súčasnosti tento názor nezdieľa. Od matky maloletej O. nemožno v súčasnosti spravodlivo žiadať, aby ochotne spolupracovala na budovaní vzťahu dcéry k otcovi, najmä po jeho snahe zdiskreditovať jej morálnu zrelosť a schopnosť starať sa o dieťa. Sám znalec v závere posudku uviedol, že pokusy o styk alebo mediáciu sú v tomto prípade kontraindikované.

Otec maloletej tiež žiadal, aby súd ustanovil jeho za majetkového opatrovníka mal. O., svoj návrh však žiadnym spôsobom právne ani skutkovo neodôvodnil. Neuvedol žiadne rozhodné skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že majetok dieťaťa je ohrozený, resp. že by rodičia maloletej neurobili na ochranu jeho majetku žiadne opatrenia. Navyše na výkon takejto funkcie označil otec sám seba, čo je v rozpore s podstatou tohto inštitútu a ustanovením § 33 Zákona o rodine.

Zo závermi znaleckého posudku súhlasil i kolízny opatrovník, ktorý navrhol návrh otca v celom rozsahu zamietnuť.

Súd zamietol aj návrh matky na zákaz styku otca s maloletou O. z dôvodu, že zákaz styku považuje súd za úplne krajné riešenie.

Odmietavý postoj k styku mal. O. s otcom by pomohol zmierniť zodpovednejší prístup oboch rodičov a snaha všetkých o dosiahnutie lepšieho vzťahu postupným budovaním dôvery, a to súd zdôrazňuje, nenásilným spôsobom. Optimálnou formou by bolo v predmetnej veci stretávanie sa otca s mal. O. spontánne, styk by mal byť založený na vzájomnej dohode oboch rodičov, bez toho, aby súd diktoval, kedy a ako sa má styk realizovať. Tento postup závisí z veľkej miery od ďalšieho správania otca, je potrebné, aby upustil od malicherných kverulácií, prestal podávať nedôvodné návrhy, útočiť na O. blízkych ľudí a nateraz nechal matku s dieťaťom vydýchnuť.

Bude len na ňom, či v budúcnosti zvolí správnu cestu a dosiahne vytúžený cieľ, alebo si cestu k maloletej nadobro zmarí.

Ak by bol styk otca s maloletou zakázaný, o túto možnosť voľby by súd otca pripravil.

O trovách konania a trovách štátu bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd do Trenčína. V odvolaní sa má uviesť, kto ho podáva, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka a čo sa odvolaním sleduje, odvolanie musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak odvolateľ nepredloží odvolanie v potrebnom počte rovnopisov a s prílohami, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Je potrebné najmä uviesť, proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje (dátum vydania rozhodnutia a spisová značka), v čom sa vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha. Ak sa účastníci konania práva podať odvolanie výslovne vzdali, toto právo im už nepatrí.